

at give Understøttelse ligesuldt tilstede; det troer jeg, Enhver her vil sande. Men er dette sandt, saa vilde det være en stor Lykkespilskontrakt, om vi gik ind derpaa under den Forudsætning, at man tilbende sig ind, at Lønningsfonden hører Geistligheden til, brugte de Midler til Geistligheden, som nu foreligge, og savnede dem bag- efter og da forsøgede Statens Tilslud, — det vilde blive den simple Følge. Naar vi nu uden Videre tage denne Sag, som den foreligger, nemlig at Staten har Krav paa visse Ydelser af en Mængde Besiddere i Landet — det er dog egentlig paa dem, der eie Jorden, at der ligger en Hæftelse til Staten, en Hæftelse, som Staten for en giben Tid har givet en vis Anvendelse, og som den nu, da den seer i Die Muligheden af Udgifter, som ikke ville kunne dækkes derved, tager og opfylder Forpligtelsen, som dermed følger, — saa ligger Sagen for som en fuldstændig Sandhed, og Alt, hvad man prøver paa at slyde ind derimellem, bliver i Virkeligheden usandt, enten til den ene eller anden Side. Enten bliver det ikke sandt, at denne Lønningsfond har Andet med Geistligheden at bestille end saaledes, som Statskassen og Lovgivningsmagten vil bruge den, eller det bliver ikke sandt, at Lovgivningsmagten har fuld og fri Naadighed derover; at sætte den saaledes, som foreslaaet, ind paa Finantsloven, fordi det behager en Mængde Mennesker mere at høre den kaldt en geistlig Lønningsfond, naar vi dog mene, at Lovgivningsmagten har fri Naadighed derover, vilde jeg kalde at misbruge Finantsloven og den lovgivende Magt. Det er altsaa det, jeg taler den ærede Minister for, at han, ved gjentagne Gange at forelægge denne Lov og ved i Loven at indføre en Paragraf, som hentyder til en Revision af Loven, efterhaanden tilfulde har udleveret os alle de Indtægter, som slyde af disse Hæftelser, for under den lovgivende Magt at benytte dem, som vi ville. — Derfom man skulde frygte for, at de ved saaledes at indbrages i Tidens Længde vilde tabe deres Karakter, saa at man ikke vidste, hvor de vare blevne af, saa ligger det i hele Finantslovens Natur, at det ikke vil blive Tilfældet. Der vil komme til at staae i Finantsloven: Indtægter af Tjende, Indtægter af Smaarebjesl, Indtægter af det og det, slydende fra den og den Kirke, idet

enhver Indtægts særlige Kirke har sin egen Postering; og der vil ligeledes komme til at staae paa Udgiftssiden ligesaa klart, som det vil staae i en opført Lønningsfond, at de og de Beløb gives ud til geistlige Formaal. Jeg gaaer altsaa ud fra den Forudsætning, at de Hæftelser, som hoile paa de forskjellige Jorder og paa de forskjellige Kommuner, kort sagt, som kunne siges hidtil at have været faste eller berettigede til at skulle være faste, for dermed at lønne Geistligheden, indflyde i Statskassen, og at den opfylder sin grundlovmæssige Forpligtelse til at lønne Folketjens Geistlighed saaledes, som Lovgivningen kan forsvare det. Jeg skal strax slutte mig til den sidste Taler i et Punkt. Han fastholdt den væsentlige Forskjel, der er mellem de faste Indtægter, Tjender osv. — jeg behøver ikke at nævne dem — og Offer og Alcidensfer. Dette er to grundforskjellige Indtægtskirker, og Grundloven har ogsaa betegnet dem paa forskjellig Maade; den har saaledes sagt, hvorledes der skal raades over de personlige Afgifter i det Dieblit, Vedkommende ikke høre til Folkekirken eller ei af de anerkjendte Religionssamfund, idet de nemlig da skulle ydes til Skolen. Dette viser altsaa disse Afgifters personlige Karakter, og at de aldeles ikke hænge sammen med hele Resten. Men denne personlige Karakter faae de kun derved, at de gjøres ganske frie, og saa kommer ogsaa dette besynderlige Tvivlens Udble, der er kommet ind i Grundloven, fordi man i Dieblittet ikke vidste at gjøre noget bedre ligeoverfor Afkomsten til Religionsfrihed, til at falde bort, saa bliver der heller ikke Noget at yde til Skolen, eftersom den Vedkommende ikke har Noget at yde til Præsten. Dette vil gjøre den hele Stilling i høi Grad simpel, og det vil ogsaa gjøre det langt lettere at ordne, hvad jeg for mit Vedkommende vil kalde et forstandigt Lønningsforhold for de forskjellige Geistlige. Min Hovedbetragtning af Sagen er: Ingen Lønningsfond, fordi der i den er en Usandhed, enten paa den ene eller den anden Maade; de faste Indtægter indflydende i Statskassen igjennem en passende Lønningslov; Statens Forpligtelse opfyldt mod de kommende Geistlige; de nuværende Geistlige vedblivende i No at nyde deres